

розвитку, створити нову споживацьку необхідність в сталому розвитку, встановити діалог приватного та державного секторів та трансформувати старі концепції в нові моделі діяльності та управління з впровадженням інноваційних ідей, створюючи конкурентну перевагу для країн, чії стратегії заохочують таку співпрацю.

Сучасна економічна криза висвітлила термінові потреби індустрії, урядів, суспільства та вимагає переформатування стратегій відповідно до умов сьогодення, переосмислення та оцінки цінностей, звернення до інноваційних напрямків співпраці. Тільки об'єднанні зусилля гарантують ефективне та стале використання цінних ресурсів нашої планети. Успіх таких дій полягає не тільки в тому, що країна матиме змогу отримати прибутки від туризму в довгостроковій перспективі, а й у короткостроковій це допоможе краще підготувати країну для подолання сучасного економічного безладу.

Література

1. *Shifflet D.* Economic headwinds will slow 2008 U.S. domestic travel to 1.99 billion person-trips // *Global Insight* — 2008. — October 21.
2. *Дубель В.* Міжнародне регулювання еколого-економічної безпеки. — Тернопіль: Наука молода, 2008. — № 9. — С. 63—69.
3. www.world-tourism.org/mkt/recovery/html
4. *Котлер Ф, Вонг В., Сондерс Дж., Армстронг Г.* Основы маркетинга / Пер. с англ. — М.: ООО «И. Д. Вильямс», 2009. — 1200 с.

УДК 338.23:336

А. Є. Буряченко

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ЗРОСТАННІ ДОБРОБУТУ

Прагнення до постійного зростання добробуту лежить в основі життєдіяльності людства загалом, і кожної окремої особи зокрема. Це обумовлено самою природою людини з її постійно зростаючими різноманітними потребами (закон зростання потреб). Підтримання високого рівня добробуту в суспільстві може досягатися як за рахунок державного, так і індивідуального забезпечення. При цьому держава, що є по суті організаційною надбудовою певної суспільної громади, повинна намагатися всіляко сприяти такому зростанню добробуту й у кількісному, і в якісному плані через заходи соціально-економічної політики.

Розробляючи соціально-економічну політику кожна держава встановлює на основі аналізу соціально-економічної ситуації в країні стратегічні цілі, визначає методи та засоби їх досягнення, а також показники, за якими буде здійснюватися контроль виконання досягнення цілей та їхнє корегування. Якщо стратегічною метою держави обрано саме зростання добробуту, її необхідно встановлювати з урахуванням поточної ситуації у країні, у конкретних вимірниках та показниках, досягнення яких може бути оцінено та проконтрольовано наприкінці певного періоду. До таких показників, можна віднести ВВП, рівень споживання в країні, рівень безробіття, середня заробітна плата тощо.

На сьогодні, характеризуючи рівень добробуту у державі, багато суспільних діячів, політиків та дослідників посилаються на рівень ВВП у країні. Проте, вочевидь, сама по собі абсолютна величина ВВП, мало що говорить про рівень добробуту в країні. Так, наприклад, номінальний обсяг ВВП Росії (1 232 000 млн доларів) у десятки разів перевищує аналогічний показник Люксембургу (57 010 млн доларів). Але, в той же час, рівень номінального ВВП на душу населення в Люксембурзі в п'ять разів більшим ніж у Росії, звичайно не робить Люксембург найбагатшою державою, але робить найбагатшим його населення.

Також велике значення мають пропорції розподілу ВВП у суспільстві. Так, можливою є ситуація, коли середній показник рівня ВВП на душу населення є відносно великим, але має місце значна диференціація доходів, причиною чого найчастіше виступає високий рівень безробіття. Крім того, постійне збільшення рівня споживання в країні, безумовно завжди є стратегічною метою, але в той же час, тактичні цілі можуть бути повністю протилежними. Пропорції споживання, заощаджень та інвестицій у теперішньому періоді, в значній мірі впливають на майбутній ВВП. Деякі економісти також наголошують на тому, що загалом населення більш позитивно сприймає постійне збільшення навіть невеликих доходів, ніж хоч і незначне, але скорочення високого доходу.

При цьому, абсолютна величина спожитих суспільством у цілому благ, у загальному вигляді залежить тільки від виробленого в країні ВВП, а пропорції між суспільним та індивідуальним споживанням, у значній мірі впливають лише на перерозподіл такого споживання між різними верствами населення, галузями економіки, або на перерозподіл у часі.

Звичайно, держава, підприємства і домогосподарства, це — різні суб'єкти, які у своїй діяльності керуються різними економічними інтересами. І тому не можна стверджувати, що пропорції

розподілу купівельної спроможності між ними, зовсім не впливають на рівень ВВП у країні. Але такий вплив обумовлений, перш за все, так званими «втраченими можливостями» економіки.

Основним чинником, що забезпечує зростання ВВП на душу населення в довгостроковому періоді, є зростання продуктивності праці. Показник продуктивності праці, в свою чергу, залежить від кількості та якості таких факторів виробництва, як засоби праці, тобто основний капітал, та тої ж робочої сили, а також від кількості оборотного капіталу — предмету праці. Якщо припустити, що кількість робочої сили і предметів праці є незмінною, то зростання потенційного рівня ВВП визначається засобами праці та кваліфікацією працівника, тобто капіталоозброєністю економіки та науково технічним розвитком. Таким чином, у довгостроковому періоді рівень ВВП визначається інвестиціями в основний капітал та технологічний розвиток.

Таким чином, стратегічною метою будь якої соціально-економічної політики уряду, завжди має бути якнайповніше, всебічне забезпечення на високому рівні постійно зростаючих потреб населення, що має відбуватись в умовах високої зайнятості. При цьому немає принципового значення, яким чином відбуватиметься таке забезпечення — на суспільному чи приватному рівні, важливою є лише ефективність, тобто повнота такого забезпечення.

УДК 338

О. І. Бутенко

КЛАСТЕРИ ТА ЇХ РОЛЬ У ВПРОВАДЖЕННІ ІННОВАЦІЙ

Передумовою утворення кластерів стала географічна концентрація об'єднань і компаній у певних галузях виробництва, яка тривала багато років.

Із розвитком конкурентної боротьби й ускладненням сучасної економіки зростала глибина і ширина охоплення кластерними утвореннями. Глобалізація значно посилила роль кластерів у конкуренції. Кластер — це група географічно близько розміщених компаній якогось одного чи кількох профілів і пов'язаних з ними підтримуючих компаній, які взаємодоповнюють одна-одну. Прикладом можуть бути кілька алюмінієвих заводів як компанії основного профілю та декілька електростанцій як доповнювальні